

ADALET BAKANLIğI İLE DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIğI İŞ BİRLİğİ PROTOKOLÜ

AMAÇ

Madde 1- Bu protokolün amacı;

- a. Ceza infaz kurumları ve çocuk eğitimevlerinde hükümlü ve tutuklulara,
- b. Denetimli serbestlik tedbiri altında bulunan hükümlülere, TCK 191. Maddesi kapsamında tedavisine karar verilmiş olan yükümlülere ve müdürlüklere müracaat etmiş mağdurlara,

Din hizmetleri, din eğitimi, manevi danışmanlık ve rehberlik faaliyetleri sunulması, toplumda suç işleme oranının azaltılması ve yeniden suç işlenmesinin önlenmesi ile tutuklu ve hükümlülerin, dini ve ahlaki duygularını geliştirerek yeniden topluma kazandırılması amacıyla yapılacak işlere ilişkin usul, esas ve yükümlülükleri belirlemektir.

KAPSAM

Madde 2- Protokol, yukarıda belirlenen amaçlar doğrultusunda yapılacak iş birliğinin esas ve usullerini belirler, Bakanlık ile Başkanlığın merkez ve taşra teşkilâtını kapsar.

DAYANAK

Madde 3- Bu protokol;

5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun, Ceza ve İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirleri Hakkında Tüzük ve 5402 sayılı Denetimli Serbestlik Hizmetleri Kanunu ile 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun dayanak alınarak hazırlanmıştır.

TANIMLAR

Madde 4- Bu protokolde geçen,

Bakanlık : Adalet Bakanlığını

Başkanlık : Diyanet İşleri Başkanlığını

Kurum : Ceza İnfaz kurumları, çocuk eğitimevleri ve denetimli serbestlik müdürlüklerini,

Manevi Rehberlik Birimi: Ceza infaz kurumlarında eğitim ve iyileştirmeden sorumlu ikinci müdürün, denetimli serbestlik müdürlüklerinde ise müdür veya görevlendireceği idarecinin gözetiminde din hizmetleri, din eğitimi, manevi danışmanlık ve rehberlik faaliyetlerini yürütmekten sorumlu olacak birimi,

Başkanlık personeli:

Kurumlarda; mülki amir onayıyla haftada en fazla 4 (dört) gün olmak üzere görevlendirilen:

a) Vaizleri,

b) Merkez ve taşra personelini,

c) a ve b maddelerinde belirtilen kadroların herhangi birinden emekli olup da Başkanlık/Müftülükçe görevlendirilmesi uygun görülenleri,

Manevi Rehberlik Faaliyeti: Din hizmetleri, din eğitimi, manevi danışmanlık ve rehberlik faaliyetleri sunulması, din ve ahlak bilgisi dersini, ayda en az bir kez verilecek konferans ve seminerleri, Kur'an-ı Kerim ve hafızlık eğitimini, ceza infaz kurumlarında koğuş/oda ziyaret/sohbetlerini, hükümlü ve tutuklular ile denetimli serbestlik müdürlüklerindeki hükümlü, mağdurlara yönelik manevi temelli görüşmeleri, dini yayınlar hakkında görüş bildirme, hedef kitlelerin manevi ve ahlaki gelişimi için yapılacak her türlü eğitsel, sosyal, kültürel ve rehberlik faaliyetlerini ifade eder.

YETKİ VE SORUMLULUK

Madde 5- Bu Protokolün tarafları Adalet Bakanlığı ile Diyanet İşleri Başkanlığı'dır.

Madde 6- Bu Protokolün yürütülmesinde taraflar eşit derecede sorumludur. Protokolde yer alan hükümlere işlerlik kazandırmak amacıyla; merkezde Bakanlık ile Başkanlık, taşrada gözetim ve denetim görevi bulunan Cumhuriyet savcılarını nezaretinde, kurum müdürlükleri ile il ve ilçe müftülükleri yetkili ve sorumludur.

GÖREV VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Protokolün amacına ulaşabilmesi için tarafların görev ve yükümlülükleri şunlardır:

Madde 7- Ceza İnfaz Kurumlarının Görev ve Yükümlülükleri

- a. Eğitim ve iyileştirmeden sorumlu ikinci müdürün gözetiminde uygun vasıflarda en az bir personel ile Başkanlık personelinin yer aldığı manevi rehberlik birimini oluşturmak,
- b. Kurumda görevli Başkanlık personelinin kuruma yeni gelenler de dâhil olmak üzere tutuklu ve hükümlülerle görüşmesi ile hükümlü gözlem ve sınıflandırma formlarının “Din” bölümünün ilgili personelce doldurulmasını sağlamak,
- c. Manevi rehberlik faaliyetlerinden yararlanma talebinde bulunan hükümlü ve tutukluların kurum idare ve gözlem kurullarınca gruplandırılmalarını yapmak,
- ç. Eğitim ve iyileştirme programlarının planlanmasında gerekli görülmesi hâlinde manevi rehberlik biriminden görüş almak,
- d. Manevi rehberlik birimince yapılacak yarışma ve benzeri faaliyetlerin Hükümlü ve Tutukluların Ödüllendirilmesi Hakkında Yönetmelik kapsamında değerlendirilmesini sağlamak,
- e. Kurumlarda yapımına karar verilen veya yapımı devam eden cami inşaatları hakkında düzenli aralıklarla Bakanlığa bilgi vermek,
- f. Başkanlık ve Türkiye Diyanet Vakfı yayınları başta olmak üzere Din İşleri Yüksek Kurulunca tavsiye edilen yayınlar ile diyanet takvimi, diyanet çocuk takvimi, dergi gibi Başkanlıkça gönderilen diğer süreli ve süresiz yayınları her koğuşa en az üç adet düşecek şekilde hükümlü ve tutuklulara dağıtmak,
- g. Merkezi yayın sistemi bulunan kurumlardaki hükümlü ve tutuklulara izlettirilecek yayın sistemine Diyanet TV ve Diyanet Radyo’yu dâhil etmek.

Madde 8- Denetimli Serbestlik Müdürlüklerinin Görev ve Yükümlülükleri

- a. Denetimli serbestlik müdürü veya görevlendireceği idarecinin gözetiminde eğitim ve iyileştirme bürosundan bir personel ile müftülük personelinin yer aldığı manevi rehberlik birimi oluşturmak,
- b. Kurumda görevli Başkanlık personelinin kuruma yeni gelenler de dâhil olmak üzere hükümlülerle görüşmesini sağlamak,
- c. Manevi rehberlik faaliyetlerinden yararlanma talebinde bulunan hükümlü ve mağdurların gruplandırılmalarını sağlamak,
- ç. İnfaz İşlemleri Değerlendirme Komisyonunca yükümlülüklerin belirlenmesinde ve Planlama Bürosu ile Eğitim ve İyileştirme Bürosu tarafından müdürlük eğitim ve iyileştirme programının planlanmasında, planlamayı yapan komisyon ve bürolar tarafından gerekli görülmesi hâlinde manevi rehberlik biriminden görüş almak,
- d. Gerekli hallerde denetimli serbestlik müdürlüklerine müracaat eden mağdurlara sunulacak manevi rehberlik faaliyetlerine imkân hazırlayarak bu konuda ilgili müftülükten destek ve hizmet talep etmek.

Madde 9- Ceza İnfaz Kurumu Müdürlükleri ve Denetimli Serbestlik Müdürlüklerinin Ortak Görev ve Yükümlülükleri

- a. Kurumların işleyiş ve yapısı ile genel kuralları hakkında kurumlarda görevlendirilen Başkanlık personelinin bilgilendirilmesini sağlamak,
- b. Manevi rehberlik birimi için UYAP internet bağlantılı bilgisayar, çalışma masası gibi gerekli donanım ile tefriş edilmiş bir oda tahsis etmek ve manevi rehberlik faaliyetlerinin gerçekleştirilmesine uygun olan dersliklerin kullanılmasını sağlamak, yoksa derslik oluşturmak ve gerekli araç gereçleri temin etmek,
- c. Manevi rehberlik biriminin faaliyetleri esnasında düzen sağlayıcı tedbirler almak ve bu hususta yeterli sayıda infaz ve koruma memuru görevlendirmek,
- ç. Manevi rehberlik birimi faaliyetlerinin UYAP girişlerinin yapılmasını sağlamak,
- d. Manevi rehberlik birimi çalışanlarının görevleri nedeniyle kuruma geliş-gidişlerinde varsa kurum personel servis araçlarından faydalanmalarını sağlamak,
- e. Müftülüklere altı ayda bir manevi rehberlik hizmetinden faydalanacak hükümlü/tutuklu/yükümlü sayılarını protokolü ilgi tutarak bildirmek.

Madde 10- Başkanlığın Görev ve Yükümlülükleri

- a.** Uygulanacak manevi rehberlik faaliyetlerinde; çocuk kapalı ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerindeki hükümlü ve tutuklulardan her 100'üne, diğer ceza infaz kurumlarındaki hükümlü ve tutuklulardan her 200'üne ve denetimli serbestlik müdürlüklerindeki hükümlülerden ise her 1000'ine (1000'den, 200'den veya 100'den az olan kurumlarda en az 1 "bir") tanımlar kısmında belirtilen Başkanlık personeli arasından en az bir kişi düşecek şekilde personel görevlendirmek, Başkanlık personelinin birden fazla olduğu kurumlarda içlerinden birini koordinatör olarak belirlemek,
- b.** Özellikle kurumlarda Başkanlık personeli ihtiyacını Bakanlık ve Başkanlık tarafından aşağıda yazılı istişare toplantıları sonucuna göre belirlemek,
- c.** Yapılacak görevlendirmelerde çocuk eğitimevleri ile çocuklar, gençler ve kadınların barındırıldığı kurum ve kısımlara öncelik vermek, kadın koşullarının bulunduğu kısım veya kurumlara imkanlar nispetinde kadın personel görevlendirmek,
- ç.** Açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitim evlerinde Cuma günleri ile dini bayramların birinci günlerinde Cuma ve bayram namazı kıldırarak Başkanlık personelinin bulundurulmasını, hutbe ve vaaz işlemlerinin kurum şartlarına uygun olarak yürütülmesini sağlamak,
- d.** Bu protokol kapsamında kurumlarda görevlendirilen Başkanlık personelinin yılda bir kez denetimlerini yaparak, denetim sonucunda düzenlenen raporu Bakanlığa göndermek,
- e.** Hükümlü, tutuklu, yükümlü ve müdürlüklere müracaat etmiş mağdurlara manevi rehberlik faaliyetleri kapsamında dini, ahlaki eğitim ve iyileştirmelerine katkı sağlamaya yönelik verilecek dersler, sohbetler, vaazlar vb. ile düzenlenen program, yarışma, konferans gibi faaliyetlerin etkin bir şekilde yürütülmesi için gereken tedbirleri almak ve bu amaçla her ilde yeteri kadar personeli hazır bulundurmak,
- f.** Kurum kütüphanelerini Başkanlık ve Türkiye Diyanet Vakfı yayınları başta olmak üzere Din İşleri Yüksek Kurulunca tavsiye edilen diğer dini yayınlar ile ücretsiz olarak desteklemek; bu yayınlar dışında, kurumlarda yürütülecek manevi rehberlik faaliyetlerinin amacına ve hükümlü, tutuklu ve yükümlülerin ihtiyacına uygun kitap, dergi vb. yeni yayınlar neşrederek, neşredilecek yayınlar ile Diyanet Takvimi, Diyanet Çocuk Takvimi, kitap, dergi vb. diğer süreli ve süresiz yayınların hükümlü ve tutuklulara dağıtılması amacıyla gönderilecek yayın türünün basım periyotlarına uygun şekilde düzenli olarak ve ceza infaz kurumlarında her koşula üç adetten, Denetimli Serbestlik Müdürlüklerinde her müdürlüğe 100 adetten az olmamak üzere ücretsiz olarak göndermek,

- g. Talep eden hükümlü ve tutuklulara Kuran-ı Kerim ve Meâllerini ücretsiz olarak temin etmek,
- ğ. Manevi Rehberlik Faaliyetlerinin amacı doğrultusunda protokol kapsamında kalanların ihtiyacına uygun televizyon ve radyo programları hazırlayarak, hazırlanacak bu programları hedef kitleler bakımından uygun saatlerde Diyanet TV ve Diyanet Radyoda yayınlamak,
- h. Kurumlarda uygulanan manevi rehberlik faaliyetleri ile Kur'an Kursu ve hafızlık çalışmalarıyla ilgili katılımcılara talepleri hâlinde katılım ve başarı belgesi hazırlayıp vermek,
- ı. Kurumlarda yapılmasına karar verilen veya yapımına devam edilen cami inşaatlarına imkânlar ölçüsünde destek vermek,
- i. Haftada dört gün mesai yapacak Başkanlık personelinin yetersiz kaldığı durumlarda günlük, saatlik veya sair şekilde ek personel görevlendirmek.

Madde 11- Kurumda Görevlendirilen Müftülük Personelinin Görev ve Yükümlülükleri

- a. Tutuklu, hükümlü ve yükümlüler ile denetimli serbestlik müdürlüklerine müracaat etmiş gönüllü olan mağdurlara Kur'an-ı Kerim ve hafızlık eğitimi ile dini ve ahlaki eğitim vermek, bu konulardaki yanlış bilgileri düzeltmek, dini gün, hafta ve ayların anlamına uygun program, konferans ve seminer gibi etkinlikler düzenlemek, dini vecibelerin yerine getirilmesine rehberlik etmek ve ayrıca kişilerin manevi ihtiyaçlarını karşılamak amaçlı bireysel ve/veya gruba yönelik manevi rehberlik hizmetleri sunmak,
- b. Manevi rehberlik faaliyetleri kapsamında kurumlarda verilecek olan derslerin konu seçimlerini, hedef kitlenin özellikleri ile dini gün/gece/hafta/ay ve ilgili müfredat programı/planını dikkate alarak hazırlayıp müftülük ve kurum idaresine sunmak,
- c. Kurumlarda uygulanan eğitim ve iyileştirme programlarının planlanmasına sorumluluk alanları dâhilinde ve kurum idarelerince gerekli görülen durumlarda katkı sağlamak,
- ç. Hükümlü, tutuklu ve yükümlülerin manevi rehberlik faaliyetlerine ilişkin konulardaki görüşme taleplerini değerlendirmek, onlara kurum idaresinin bilgi ve gözetiminde ibadetler ile dini ve manevi konularda destek olmak,
- d. Kurum kütüphanelerinde bulunan veya kurumlara yeni gelen dini içerikli yayınları inceleyerek ilgili kurullara görüş bildirmek,
- e. Kurumlarda görevlendirilen vaizler ve diğer Başkanlık personeli, onay yazısında aksi belirtilmedikçe haftada dört (4) gün olmak üzere görev yaparlar. Kurum müdürlüklerince ihtiyaç bildirimi olması hâlinde görevlendirmeye yetkili amirin onayı alınarak mesai saatleri dışında veya hafta sonu da manevi rehberlik faaliyetleri yürütülebilir.

f Kurumlarda görevlendirilen Başkanlık personeli haftada 4 gün görev yaparlar. Başkanlık personeli 09:00 ilâ 16:00 saatleri arasında kurumlarda hazır olacaklardır. Gün içerisinde mesainin en az beş saati bilfiil ders/vaaz/sohbet şeklinde geri kalanı ise planlama, kuruma gelen dini içerikli yayınların incelenmesi ve konuca birimi ilgilendiren sair eğitim ve iyileştirme faaliyetlerinin (kurumların talebi durumunda) gözetim ve denetimi şeklinde ifa edilecektir. Bu personele kurumlarca yapılacak ek ders ücreti ödemeleri cezaevi vaizleri için, günlük 2 saati maaş 6 saati ek ders karşılığı olmak üzere toplam 8 saat, diğer müftülük personeli için ise 6 saat ek ders karşılığıdır. Ders ücreti ödemesinde yukarıda tanımlanan manevi rehberlik hizmeti kapsamındaki tüm faaliyetler “ders” sayılır. Bir ders saati 40 dakika olup, ihtiyaç hâlinde dersler blok hâlinde işlenebilir. Bu işleyişin kontrolünü manevi rehberlik biriminin gözetiminden sorumlu idareci sağlar.

g Bu protokol kapsamında görevlendirilen Başkanlık personeli, izinlerini kurumun bilgisi dâhilinde ve bağlı buldukları müftülüklerin onayıyla kullanırlar. Müftülükler personelin izin aldığı kurumlara aynı gün bildirmekle yükümlüdür. İzin alan veya başka bir yerde görevlendirilen personelin önceden planlanan faaliyetlerinin herhangi bir aksaklığa yol açmayacak şekilde devam ettirilmesi için müftülük tarafından gerekli önlemler alınır.

Madde 12- Ortak Görev ve Yükümlülükler

a. Bu protokol kapsamında kurumlarda görevlendirilen personel, Bakanlık ve Başkanlık tarafından hizmet içi eğitime alınır. Eğitime katılan personel, kurumlarda öncelikli olarak görevlendirilir. Yapılacak eğitimlerde eğitici olarak görevlendirilecek personel, eğitimin içeriği doğrultusunda, Bakanlık ya da Başkanlık tarafından belirlenir.

b. Protokol kapsamında kurumlarda görevlendirilenlere kurumlarda görev yaptıkları süre göz önünde tutularak Adalet Bakanlığı Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Karar ve ilgili genelge uyarınca ek ders ücreti ödenir.

c. Protokol kapsamında kurumlarda yürütülecek olan manevi rehberlik faaliyetlerinden kurum düzenini aksatmayacak şekilde Bakanlık personeli de faydalanabilir.

ç. Kurumlarda koğuş/oda ziyaret ve sohbetleri veya bireysel görüşmeler hükümlü, tutuklu veya yükümlülerin talebi, kurum idarelerinin uygun görüşüyle, kurum eğitim, öğretim ve planlama servisleri tarafından yapılan plan/program dâhilinde gerçekleştirilir.

d. Hafızlık gibi özellikli eğitimlerin verildiği durumlarda kurumlar kolaylaştırıcı tedbirler alır.

e. Manevi rehberlik faaliyetlerinin daha etkin ve verimli bir şekilde yürütülebilmesi amacıyla, kurum idarelerince gerekli görülmesi hâlinde, kurumlarda uygulanan eğitim ve iyileştirme programlarının planlanmasında ve bu faaliyetlerin denetlenmesinde Başkanlık personelinden görüş istenebilir.

f. Denetimli serbestlik tedbiri altında bulunan hükümlülere ve uyuşturucu tedavisi gören şüphelilere denetimli serbestlik müdürlüklerine müracaat etmiş mağdurlara yönelik manevi rehberlik faaliyetleri kapsamında yapılacak çalışmalar kurumun belirleyeceği esaslar çerçevesinde yürütülür.

g. Her yıl Şubat ayının son haftasında, bir önceki yılın hizmetlerini ve içinde bulunulan yılın hedeflerini içeren faaliyet raporu hazırlanarak paylaşılır.

ğ. Toplumda suç işleme oranının azaltılması ve yeniden suç işlenmesinin önlenmesi, hükümlü, tutuklu ve yükümlülerin topluma yeniden kazandırılmasına yönelik farkındalık oluşturacak çalışmalar yapılarak bu yönde etkinlik ve programlar düzenlenir.

h. Bakanlık özellikli kurumların hangileri olduğu ile toplam hükümlü/tutuklu ve yükümlü mevcutlarını Başkanlığa altı ayda bir bildirir.

ı. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğünün ve Din Hizmetleri Genel Müdürlüğünün ilgili görevlileri tarafından iş bu protokolün amaç ve hedeflerinin gerçekleştirme seviyelerini izlemek ve yaşanabilecek aksaklıkları gidermek amacıyla altı ayda bir istişare toplantısı yapılır. Taşra teşkilatında da aynı amaçlarla kurumun gözetim ve denetiminden sorumlu Cumhuriyet savcısı, kurum müdürü, manevi rehberlik birimi ve eğitim öğretimden sorumlu ikinci müdür, koordinatör cezaevi vaizi, kurum öğretmeni ile il/ilçe müftüsü ve uygun göreceği müftülük personeli arasında altı ayda bir istişare toplantısı yapılır. Toplantı sonuç raporları kurumlar ve müftülüklerce Bakanlık ve Başkanlığa gönderilir. Toplantıların sekretarya ve organizasyon işleri merkezde genel müdürlük, taşrada kurumlar tarafından yapılır.

DEĞİŞİKLİKLER

Madde 13- Taraflardan biri protokolde değişiklik yapılmasını önerdiği takdirde bu önerisini yazılı olarak karşı tarafa bildirir. Söz konusu değişiklik talepleri ile bu protokolün uygulanmasında çıkabilecek anlaşmazlıklar Bakanlık ile Başkanlığın ortak incelemesi ve kararı ile çözülür.

Madde 14- Taraflar arasında daha önce imzalanan iş birliği protokolleri yürürlükten kaldırılmıştır.

YÜRÜRLÜK

Madde 15- Bu protokol imzalandığı tarihte yürürlüğe girer. Protokol süresiz olup yürürlükten kaldırılmasına ya da değişiklik yapılmasına taraflar birlikte karar verirler.

İşbu Protokol 8 (sekiz) sayfa ve 15 (onbeş) madde olarak 03/12/2019 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Uğurhan KÜŞ
Adalet Bakan Yardımcısı

Prof. Dr. Huriye MARTI
Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı